

RomArchive - Romano Digitalno Arxivo/Arhivo

Internacionalno online projekto informirinela vaš o Romengere arti thaj kulture

Informacija vaš e mediumija/press

Berlin, avgo februaro, 2018

Astarindoj kotar o januaro 2019 berš, o RomArchive, Romano Digitalno Arxivo/Arhivo - finansirimo kotar e Germanijaki Federalno Kulturaki Fondacija - ka kerel e arton thaj e Romengere kulturen te oven dikhline thaj te sikavel e romane artongi thaj kulturengi kontribucija ki Europutni kulturaki historija. Trujal e kontra narativija/vakeripa/ phendine korkore e Romendar, o RomArchive ka kerel lačo džanlipasko haing dži pe savo šaj te avel pes trujal o internet pe internacionalno nivelu, te šaj faktoncar te phagen pes e stereotipura thaj e prejudicije.

Vaš kodo so ka khuvel andre, 14 kuratorura definirinena thaj kerena selekcija pe artistikani kontribucija vaš e arhivakere sekcije pe khelibe, filmo, literatura, muzika, teatro thaj drama, vizueno artija, thaj interdisciplinarno flamenkosko umal, sar vi materijalo pe fotografijakere politike, vakeripa katar e manuša vaš Romengi persekucija/murdaripe ano Nacional Socijalizmo thaj džanlipasko materijalo vaš civilno hakajengo miškipe. E arhivaki kolekcija sikavela kobor baro si o javerpie vi diversiteto kotar e kulturakere identitetura thaj nacionalno idiosinkretizirimo sar integralno kotor peskere metodologijatar, so si lačheder kodolestar te kerel pes jekh narealistikano dikhipe vaš varesavi khetanutni/homogeno "Romani kultura". Akate, i barvali arteski thaj kulturaki produkcija - phurani šelebershipencar, dživdi thaj bute varijacijencar dži adadžives - avgo drom/fare ka šaj te dikhel pes kotar but manuša ko olako sasto buhlipe thaj barvalipe.

E projekteskere participantura - kotar buteder bučakere grupe kote so isi tele-upre 150 akterura 15 thmendar saste Europatar thaj avrijal olatar - save so kerena jekh sasti lumaki drakhin/netvorko katar e artistura, džangle manuša thaj aktivistura, thaj majbaro numero olendar avena katar e romane komunitetura. Savore von kerena o RomArchive te ovel o majbaro kulturako projekto Romencar vaš e Roma khetan e Romencar, projekto savo so džala pala o principo vaš "Legaripe Romendar " savo si konstantno implementirime: E Roma ande arxivo/arhivo arakhena pes pe sa e klejakere pozicije. I grupa so kerela e arxivosko/arhivosko vilo si kerdini katar e 40 manuša save so arakhena pes regularno thaj ulavena maškar peste informacije, leindoj kate vi e koratoren katar e deš arhivakere sekcije thaj o internacionalno godideibasko bordo savo so dela dumo/ažhutil e kuratoren thaj te keren pes e projekteskere legarimaskere direkcije. Kodoleske o RomArchive ačhilas jekh internacionalno than vaš intenzivno debata so kerelas pes but vrama angleder te avel pes dži pe realiziribe pe kodi online arxivo/arhivo. Akate pe jekh than arakhena pes javereder interesura, javereder kulturakere identitetura thaj nacionalno javeripa - Germanijakere Sintura, Espanijakere Gitanos, Čačunerigeskere Roma thaj Romane Phirutne kotar e Bari Britanija save so khetanes keran diskusija vaš khetanutno cilu: Sar šaj i korkorutni-reprezentacija te sikavel pes džanindoj sa e javeripa/diference? Sar e kontra narativija thaj kontra-imažura šaj te keren kontrasto mamuj atributija thaj stereotipura save so butivar thaj konstantno kerena pes thaj sar te terdžol pes mamuj olende?

Odoleske, e Roma naj adala save so dominirinena pengere publikane imidžosar, Kodo imidžo si butivar e manušengere katar e mažoritetaki populacija - thaj savaht si nesavi mikstura vi kotar fascinacija vi kotar bimangipe. But phareste šaj te arakhen pes nesavo pozitivno kontra-imidžo vaj iluminacija vaš o realiteto thaj e Romengere culture. Ande, paše 600 beršutni Romengi historija ande Europa, von sasa teli but forme diskriminacijatar thaj persekucijatar pe sako jekh them, astarindoj kotar 15-to šelberšipe thaj vi angleder. O Naci režimo kerdas o genocide upral paše 500,000 Sinti thaj Roma, save so sasa prindžarde sar žertvi kotar e Germanijako gaverno ano 1982–numa 37

berša pal o Dujto Lumako Maripe. So naj sas kerdino sa dži ko 2012 berš kerdas pes jekh memorial vaš kodi socijalno grupa ano Berlin, o Memorialo vaš e Sinti thaj Roma Mudardine teli o Nacional Socijalistengo Režimo. Numa vi gasave politikane sukcesija na pharuvena o fakto kaj e Roma vi dureder si subjekto vaš araman thaj socijalno, ekonomikani thaj kulturaki diskriminacija.

O crdipe pe rig/ekskluzija thaj i bipakhiv/birespekto sikavela pes vi dureder, vi kodo so isi baro diverzitetu ande Romengere culture, von si ignoririme katar e Europutne kulturakere institucije. Dži adadžives, but phareste šaj te arakhel pes than ande Europa kote so von ka šaj te prezentirinen pengo arti, culture thaj historija.

Gasavo jekh than ka ovel o RomArchive. Akate, e Romengo kotor so khelela/bašalela sine pes ande Europutne kulturakere produkcije trujal e šelberšipa thaj vi dureder bašalela pes - sar missal/ egzamlo e Flamenkoski muzika vaj e Balkaneskere orkestrija—ko agor šaj te dikhen pes sar olen-gere. Trujal e imažura thaj storije, e arhivesko vebrigori/website, so si editirimo sar magazine thaj pe jekh amalikano drom, dela jekh dživdi introdukcija pe individualno tematura - šajipe vaš e mažoritetakere them ate dikhen kaj pe lengi barvali kultura, e Roma dije bareder kontribucija kobor so but manuša džanena, jekh drom e minoritetongere reprezentantura te sikaven pengere artura, pengi artikani historija thaj pengi kultura.

RomArchive ka ovel publicirimo ko januaro 2019 berš thaj pala kodo ka ovel institucionalizirimo. E duj projektoskere inicijatorija, i Isabel Raabe thaj i Franziska Sauerbrey, pala kodo i responsibiliteta vaš o RomArchive ka del nesave Europutne Romane Organizacijake, so ka ovel vakerdini kotar o godideibasko bordo. Pala kodo o arxivo/arhivo ka ovel platform vaš drakhin/netvorko: konstantno than kote so ka šaj te dikhel thaj sikavel pes kulturaki produkcija thaj lokheder te avel pes ko kontakto e romane sikavde thaj džanle manušencar thaj Romencar save nisi praktika ande kultura.

E projektosko blogo (blog.romarchive.eu) aba džal khetane e kuratorengere bučasar: Multimedialno buča sar so intervju, kontraverzno diskusije thaj thaj esejura save so regularno publicirina pes akate, sar vi informacije vaš kodo sar džal o projekto. Sar vi i vebrigori/website vi o blogo si trinlingvalno kana astardas pes e projektosar: Germanikani, Anglikani, thaj Romani.

E RomArchive isi zurale partnerura: I Federalno Kulturaki Fondacija ažutil e projekte 3.75 milionencar eurija. Kodo si vužo/klaro signalo: Jekh kotar e majbare publikane fondacije ande Europa lel bari sama vaš o majbaro europutno minoriteto, prendžarindoj thaj promovirindoj e barvale, šelberšipenencar phurane kultura. I Europutni Romani Kulturaki Fondacija thaj e Sintongo thaj Romengo Centralno Konsili ažutisarde e projekta kotar o moment kana asardas pes. O Goethe-Instituto dela suporto pe buči so kerela o RomArchive thaj dela suporto vaš e arakhipena. O Deutsche Kinemathek - Museum für Film und Fernsehen si pertnero vaš tehnologikani implementacija. I Njampcicko Federalno Adjencija vash Civilno Edukacija si hemimi ko promoviribe e RomArchive-sko thaj ko editorijalno menadžiribe e arhivesko vaš e avutne panč berš dži ko 2019 berš. O RomArchive lela suporto kotar Federalno Ofiso vaš Strancura.

Kuratora

Vizuelno artija: **Tímea Junghaus**, artesko historiko thaj kuratori (Hungaria); Filmi: **Katalin Bársony**, producenti (Hungaria); Literatura: **Dr Beate Eder-Jordan**, literaturako teoretiko (Austria); Muzika: **Dr Petra Gelbart**, muzikologo thaj etimologo (Čehiko Republika /USA); Khelibe/Tanco: **Isaac Blake**, khelutno thaj koreografi (Bari Britanija); Teatro & Drama: **Dragan Ristić**, kulturako menadžero, teatraresko direktori, muzikanti (Serbia) thaj ekhthano-kuratoro **Miguel Ángel Vargas**, artosko istorikano, teatro direktoro, aktero, muzikanto (Espania); Interdisciplinarno Sekcija Flamenko: **Gonzalo Montaña Peña**, muzikologo (Espania); Fotografijaki politika: **André Raatzsch**, medijako artisto thaj teoretiko (Germania); Romano Civilno Hakajengo Miškipe: **Dr Thomas Acton**, sociologisto (Bari Britanija), **Dr Angéla Kóczé**, sociologisto (Hungaria), **Dr Anna Mirga-Kruszelnicka**, antropologisto (Polanda), **Dr Jan Selling**, historiko (Švedo); Samudaripe "Voices of the Victims" (E Žertvengo Glaso): **Dr Karola Fings**, historiko (Germania)

Godideibasko Bordo/Advisoresko Grupo

Pedro Aguilera Cortés, džanlo pe politika (Espania); **Dr Gerhard Baumgartner**, historiko (Austria); **Dr Nicoleta Bitu** (Šerutni), džanli pe politika thaj prezidenti ande Romengi Demokratikani Federacija ande Romania (Romania); **Professor Dr Klaus-Michael Bogdal** (Telu Šerutno), literarno teoristo (Germania); **Professor Dr Ethel Brooks**, sociologo (USA); **Ágnes Daróczy**, kulturako menadžero (Hungaria); **Merfin Demir** (Teli Šerutno), Terno Drom – Ternengi Interkulturalno Korkorutni-Organizacija vaš e Roma thaj Na-Roma (Germania); **Dr Jana Horváthová**, Romane Kulturako Muzeumo (Čehiko)

Republika); **Zeljko Jovanovic**, Ofiso vaš Romani Inicijativa (Hungaria); **Oswald Marschall**, Dokumentacijako thaj Kulturako Centro vaš e Germanijakere Sintura thaj Roma (Germania); **Moritz Pankok**, Galeria Kai Dikhas (Germania); **Romani Rose**, Germanijakere Sintongo thaj Romengo Centralno Konsilo (Germania); **Riccardo M Sahiti**, Romano thaj Sintongo Filharmonijako Orkestro (Serbia/Germania); **Dr Anna Szász**, sociologo (Hungaria)

O projekti inicirinde: Isabel Raabe thaj Franziska Sauerbrey, sauerbrey | raabe gUG
Buteder informacije ko: blog.romarchive.eu

Press kontakti

Denhart v. Harling, press@romarchive.eu, T: +49 179 4963497